

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Ndc/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124374094
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124374094.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Ing. S. G., narodeného XX. I. XXXX, U., S. XXX/XXX, 2/ Ing. V. G., narodenej XX. B. XXXX, T. F., G. XXXX/XX, zastúpených splnomocnenkyňou EMPIRI s. r. o., Bratislava, Bárdošova 2/A, IČO: 36864331, proti žalovanej REALFINN s.r.o., Nové Zámky, Hlavné námestie 9, IČO: 46669469, o zaplatenie zmluvnej pokuty, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 5C/95/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nové Zámky s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Nové Zámky s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je n e d
ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu je príslušný Okresný súd Nové Zámky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 5C/95/2024 podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti súdu. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením sporu uviedol, že v upomínacom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 5Up/1535/2024 bol vydaný platobný rozkaz, voči ktorému bol v zákonnej lehote podaný odpor a keďže žalobcovia navrhli pokračovať v konaní, Okresný súd Banská Bystrica spor postúpil Okresnému súdu Nové Zámky ako súdu príslušnému na jeho prejednanie v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) a ustanovení § 13 a § 15 CSP. Okresný súd Nové Zámky mal za to, že v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, a to so zreteľom na ustanovenie § 262 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“ alebo „Obchodný Zákonník“) a na skutočnosť, že strany sporu uzavreli medzi sebou zmluvu o dielo podľa § 536 a nasl. OBZ, pričom sa zároveň v článku 6 predmetnej zmluvy výslovne dohodli, že ich právny vzťah sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Preto súdom kauzálne príslušným na

prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nitra.

2. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nové Zámky a Okresnému súdu Banská Bystrica podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením sporu a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nové Zámky s postúpením sporu nie je dôvodný.

3. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

4. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi obchodníkom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

8. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

9. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

10. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára obchodník so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obchodníkom je osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby, ktorá koná v jej mene alebo na jej účet. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike nekoná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania.

11. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu a jeho príloh vyplýva, že strany sporu uzavreli Zmluvu o dielo z 10. marca 2021 (ďalej len „zmluva o dielo“), v rámci ktorej sa žalovaná ako zhotoviteľka okrem iného zaviazala postaviť pre objednávateľov „Dom na kľúč“ bližšie špecifikovaný v predmetnej zmluve, ako i na ňu nadväzujúcu Zmluvu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena z 10. marca 2021 (ďalej len „zmluva o budúcej zmluve“), od plnenia ktorých žalovaná listom z 09. apríla 2024 odstúpila, a to z dôvodu rozhodnutia žalobcov predať pozemkové parcely, na ktorých malo dôjsť k

zhotoveniu diela, v dôsledku čoho sa naplnenie účelu vyplývajúcich z uzavretých zmlúv stalo podľa žalovanej nemožné. Keďže podľa žalobcov uvedený dôvod na odstúpenia od predmetných zmlúv upravený nebol, so zreteľom na článok 3 bod 2 zmluvy o dielo preto žalobcovia žiadali od žalovanej zaplataenie dojednanej zmluvnej pokuty. Podľa článku 6 bod 2 zmluvy o dielo sa zmluvné strany dohodli, že ich právnych vzťah založený touto zmluvou sa riadi príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, pričom súčasne prehlásili, že každá zmluvná strana mala možnosť túto zmluvu pripomenkovať a tvoriť jej obsah, a teda že znenie predmetnej zmluvy je výsledkom ich vzájomných rokovaní. Spor bol na Okresnom súde Banská Bystrica vedený pod sp. zn. 5Up/1535/2024. Po podaní odporu proti vydanému platobnému rozkazu žalobcovia v stanovenej lehote navrhli pokračovanie v konaní, a preto Okresný súd Banská Bystrica postupom podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. postúpil spor Okresnému súdu Nové Zámky ako súdu príslušnému na jeho prejednanie.

12. Okresný súd Nové Zámky odôvodňoval existenciu kauzálnej príslušnosti Okresného súdu Nitra na prejednanie sporu tým, že predmetom konania je obchodnoprávny nárok. Obchodnoprávny charakter sporu vyvodzoval aj s poukazom na ustanovenie § 262 OBZ z toho, že zmluva o dielo (ako i na ňu nadväzujúca zmluva o budúcej zmluve) bola uzatvorená v zmysle § 536 a nasl. OBZ a zmluvné strany sa aj dohodli, že ich právnych vzťah založený touto zmluvou sa riadi príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Pre posúdenie (ne)dôvodnosti nesúhlasu Okresného súdu Nové Zámky s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica bolo preto potrebné ustáliť, či v danom prípade skutočne ide o obchodnoprávny spor, prejednanie a rozhodnutie ktorého je zákonom zverené kauzálne príslušným súdom (§ 22 CSP). Na tomto mieste najvyšší súd poznamenáva, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 11. decembra 2019 sp. zn. 6Ndc/15/2019).

13. Na to, aby určitý záväzkový vzťah spadal do množiny obchodnoprávných záväzkov, musí napĺňať kritériá ustanovené v § 261 OBZ, prípadne si strany môžu v zmysle § 262 OBZ dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 OBZ, sa spravuje Obchodným zákonníkom. Takáto dohoda vyžaduje písomnú formu (§ 262 ods. 2 OBZ). V posudzovanom prípade je zrejmé, že vôľou zmluvných strán zmluvy o dielo bolo, aby sa ich záväzkový vzťah spravoval Obchodným zákonníkom. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zmluvu uzatvorili v zmysle § 536 a nasl. OBZ a tiež zo znenia článku 6 bod 2. tejto zmluvy. Na druhej strane je však nevyhnutné prihliadnuť i na to, že žalovaná pri uzatváraní a plnení dotknutej zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, teda ako obchodníčka (§ 52 ods. 3 OZ), pričom na strane žalobcov uzatvorenie uvedenej zmluvy v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti z obsahu spisu nevyplýva. Žalobcovia uzatvorili so žalovanou (podnikateľkou) zmluvu o dielo, resp. obe súdu predložené zmluvy ako fyzické osoby - nepodnikatelia (§ 52 ods. 4 OZ), a preto im podľa názoru dovolacieho súdu prislúcha postavenie spotrebiteľov. V posudzovanom prípade teda ide o právny vzťah označovaný ako spotrebiteľský fakultatívny obchod (§ 262 ods. 1 OBZ v spojení s § 52 a nasl. OZ). Na právny vzťah žalobcov a žalovanej sa tak budú aplikovať aj právne relevantné a kogentné ustanovenia § 52 - § 54a OZ o spotrebiteľských zmluvách, čím je daný spotrebiteľský charakter sporu ako sporu medzi obchodníkom a spotrebiteľom v zmysle § 290 CSP.

14. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu dospel najvyšší súd k záveru, že na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa § 12 a § 13 CSP je vecne a miestne príslušný Okresný súd Nové Zámky. Z uvedeného dôvodu nesúhlas Okresného súdu Nové Zámky s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica je nedôvodný.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.